

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-10-46М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з дисципліни
«Психолого-педагогічні основи професійної діяльності»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Рекомендовано
Науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 5 від 24.01.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Психолого-педагогічні засади професійної діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» [Електронне видання] / Якубовська С. С. – Рівне : НУВГП. 2025. – 16 с.

Укладач: Якубовська С. С., кандидат педагогічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) освітньої програми:

Мельник Леонід Васильович, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки НУВГП

Попередня версія методичних вказівок: 07-03-287М

© С. С., Якубовська, 2025

© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

Передмова

1. Теми семінарських занять
2. Плани семінарських занять
3. Завдання для самостійної роботи
4. Питання до підсумкового контролю з дисципліни
5. Література

Передмова

Метою викладання дисципліни є пізнання закономірностей професійної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню психолого-педагогічної культури та професійної етики.

Вивчення дисципліни сприятиме формуванню професійних та загальнолюдських компетентностей, соціальних, «м'яких» навичок (soft skills) та забезпечуватиме результати навчання здобувача вищої освіти відповідно до фаху та освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності	2
2.	Особливості професійної діяльності відповідно до фаху	2
3.	Засоби професійної комунікації	2
4.	Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність	2

5.	Підготовка і проходження співбесіди	2
6.	Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів.	2
7.	Формування соціально-психологічного клімату колективу	2
	Разом	14

2. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності

1. Вивчення особистості фахівця в професійній діяльності: психолого-педагогічні методи
2. Вивчення організації в структурі управління: соціально-психологічні методи
3. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень.

Література

1. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Орбан-Лембрик, Л. Е. Психологія професійної комунікації [Текст] : навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги-XXI, 2010. – 528 с. (Т.1,Т.3, Т.8)
3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)

4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)

Семінарське заняття № 2

Тема: Особливості професійної діяльності відповідно до фаху

1. Зміст професіограми
2. Оцінка та фактори, що визначають вимоги до фахівця
3. Особливості професійного ставновлення сучасного фахівця
4. Презентація професії

Література

1. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)
3. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)

Семінарське заняття № 3

Тема: Засоби професійної комунікації

1. Ділове спілкування: вербальні засоби професійної комунікації.
2. Професійна комунікація: невербальні засоби професійної

комунікації.

3. Правила сілкування в інтернеті: комп'ютерні засоби професійної комунікації.

4. Розвиток культури мови і мовлення фахівця.

Література

1. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)

2. Орбан-Лембрик, Л. Е. Психологія професійної комунікації [Текст] : навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги-XXI, 2010. – 528 с. (Т.1,Т.3, Т.8)

3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)

4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)

Семінарське заняття № 4

Тема: Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність

1. Темперамент в психічній діяльності та поведінці фахівця. Темперамент професійна діяльність.

2. Виховання характеру. Характер як ставлення фахівця до професійної діяльності.

3. Роль загальних здібностей до управлінської діяльності (ЗЗУД). Вміння керівника визначати і застосовувати здібності підлеглих як складова успіху в управлінні.

Література

1. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)
3. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)

Семінарське заняття № 5

Тема: Підготовка і проходження співбесіди

1. Перевірка фахових, ділових та психологічних якостей претендента на посаду в процесі співбесіди.
2. Підготовка до співбесіди
3. Документи, які необхідно підготувати до співбесіди з роботодавцем.
4. Основні правила співбесіди.

Література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник – Харків: ХНУРЕ, 2020. – 120 с. (Т.5-Т.8)
2. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)
5. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Семінарське заняття № 6

Тема: Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів

1. Консультування: методика організації та проведення
2. Тренінг: методика організації та проведення
3. Навчальні семінари: методика організації та проведення: методика організації та проведення

Література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник – Харків: ХНУРЕ, 2020. – 120 с. (Т.5-Т.8)
2. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
3. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. 150 с. (Т.6 -Т.8)
4. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
5. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с. (Т.1-Т.8)
6. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Семінарське заняття № 7

Тема: Формування соціально-психологічного клімату колективу

1. Оцінка та формування психологічного клімату в колективі
2. Ознаки сприятливого психологічного клімату в колективі.
3. Умови забезпечення позитивного психологічного клімату в колективі.

Література

- 1.Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник – Харків: ХНУРЕ,2020. – 120 с. (Т.5-Т.8)
- 2.Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с. (Т.1-Т.8)
- 3.Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. 150 с. (Т.6 -Т.8)
- 4.Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука.Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)
- 5.Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с.(Т.1-Т.8)
- 6.Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

3. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність
2.	Особливості професійного ставновлення сучасного фахівця

3.	Риторика як мистецтво спілкування
4.	Гендерні особливості професійної діяльності
5.	Молодіжна крос культура
6.	Андрагогіка в контексті неперервної освіти
7.	Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця
8.	Лідерство і керівництво

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем

4. Питання до підсумкового контролю

1. Інтегрована характеристика фахівця європейського рівня.
2. Поняття «професійна діяльність».
3. Структура професійної діяльності.
4. «Професійна Я-Концепція» особистості.
5. Мотиваційне поле професійної діяльності фахівця.
6. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність.
7. Професійна педагогіка.
8. Функції, типи і види спілкування.
9. Риторика як мистецтво спілкування.

10. Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування.
11. Закономірності успішного спілкування.
12. Професійна етика.
13. Етикет ділової людини.
14. Мистецтво самопрезентації.
15. Індивідуально-психологічний вимір особистості фахівця.
16. Гендерна педагогіка як нова освітня технологія.
17. Гендерні особливості професійної діяльності.
18. Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку, моральні норми професійної діяльності майбутнього фахівця.
19. Аксіопедагогіка як система психолого-педагогічних та філософських знань про людину як найвищу цінність суспільства.
20. Молодіжна крос культура.
21. Державна молодіжна політика.
22. Ціннісні орієнтації сучасної молоді.
23. Педагогіка успіху і розвитку кар'єри.
24. Психолого-педагогічні особливості проходження співбесіди.
25. Диспути і дискусії у професійній діяльності.
26. Написання есе і резюме.
27. Андрагогіка в контексті неперервної освіти.
28. Аналіз соціальної та професійної діяльності фахівця.
29. Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця.
30. Методика організації консультування, тренінгів, навчальних семінарів.
31. Колектив і особистість.
32. Лідерство і керівництво.
33. Типологія відносин, стосунки та ставлення у професійному колективі.

34. Сприймання і розуміння людьми одне одного як аспект міжособистісних стосунків.
35. Психолого-педагогічні основи поведінки фахівця в конфліктних ситуаціях .

5. Література

Основна література

- 1.Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник Харків: ХНУРЕ,2020. 120 с. (Т.5-Т.8)
- 2.Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 190 с. (Т.1-Т.8)
- 3.Орбан-Лембрик, Л. Е. Психологія професійної комунікації [Текст] :навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик.. Чернівці : Книги-XXI, 2010. 528 с. (Т.1,Т.3, Т.8)
- 4.Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Пришак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. 150 с. (Т.6 -Т.8)
- 5.Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука.Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.(Т.1-Т.8)
- 6.Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.(Т.1-Т.8)
- 7.Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Статті , монографії

1. Кочубей А., Оксентюк Н., Олексін Ю., Примачок Л., Сокаль В., Ставицький О., Шевчук Т., Шпак С., Якубовська С. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг. ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне : О. Зень,

2021. 148 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22203>
2. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг. ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне. 2023. 249 с. <https://ep3.nuwm.edu.ua/25164/>
 3. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Якубовська С.С. Духовні цінності як психологічна підтримка студентів-учасників бойових дій в кризових умовах // Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії" – Спеціальний тематичний випуск "Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання". N2 Кн.2. Том III (26) К.: Гнозис, 2019-2021.- С.154-162
 4. Кочубей А.В., Якубовська С.С. Професійна рефлексія в умовах супервізії як механізм самовдосконалення майбутнього фахівця// Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії" – Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору". – N 4.- Кн.1. том I (83). К.: – Гнозис, 2019. С.191-199.
 5. Олексін Ю.П., Якубовська С.С. Формування наукової компетенції магістрів в умовах супервізії // Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії". Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору". N .4- Кн.1. том I (83). К.: Гнозис, 2019. С.99-105.
 6. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С., Глава Типи організаційної культури колективу. // Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві. Книга 2: Серія монографій / [авт.кол. : Гилев Г.А., Львович І.Я., Олексін Ю.П., Поплавська Т.М., Преображенський А.П. і ін.]. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2020 - 143 с. : іл., табл. - (Серія «Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві»),

Книга 2). С. 111-118, 141-142. ISBN 978-617-7880-03-4.
<https://www.sworld.com.ua/monoua5/rssso.pdf>

7. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С. Глава Формування професійної компетентності менеджера у галузі освіти // Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві. Частина 1: Серія монографій / [авт.кол. : В.М. Байбаков, І.П. Денисова, І.Я. Львович, Ю.П. Олексін, М.М. Орлов і ін.]. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2019 -133 с.: іл., табл. - (Серія «Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві», Частина 1). С.84-96, 129.

Допоміжна література

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. (Альма-матер). (Т.2, Т.7, Т.8)
2. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс : навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. 388 с. (Т.1-Т.8)
3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. 272 с. (Т.1-Т.8)
4. Моделювання діяльності фахівця : навч.-метод. посібник / О. С. Пономарьов, Н. В. Серєда, М. К. Чеботарьов. Харків : НТУ «ХП», 2015. 58 с. (Т.7)
5. Огієнко, О. І. Андрагогічна модель навчання: американський контекст : монографія / О. І. Огієнко, І. М. Литовченко. Київ : ЦУЛ, 2014. 234 с.
6. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2005. 448 с. (Альма-матер). (Т.6)
7. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури : монографія [Електронний ресурс] / Л.М. Карамушка,

О.В. Креденцер, К.В. Терещенко[та ін.] ; за ред. Л.М. Карамушки. К.: Педагогічна думка, 2015. 288 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10087/> ISBN978-966-644-416-8 (Т.5-Т.8)

8. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. 424 с. (Альма-матер). (Т.4-Т.6)
9. Угрин О. Г. Психологія управління: практичний посібник / О. Г. Угрин. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 164 с. (Т.3. Т.5-Т.8)
10. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 224 с. (Т.3. Т.5-Т.8)
11. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с. (Т.5-Т.8)

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олексі Новака, 75. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://libr.rv.ua>
3. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
4. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
5. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
6. Психологічний сайт [http URL: http://psy.piter.com/](http://psy.piter.com/)
7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-magistr.pdf>